

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 kor.
Helyben hához hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 kor.
Videkre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a Magyar
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok visszam-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfolyam 150. szám.

Nagyvárad.

Kedd 1915 július 6.

Kraszniknál áttörtük az orosz harcfrontot.

Budapest, július 5. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér.

Kelet-Galiciában a Linsingen-hadsereg szövetséges csapatai két heti győzelmes harcok után üldözés közben elérték a Zlota-Lipát, amelynek a nyugati partját megtisztították az ellenségtől. Kamionka—Strumilowa—Krasznei-szakaszon orosz utóvédekkel még harcolunk.

Krylownál az ellenség kiűrtette a Bug nyugati partját és Krylow helységet felperzselte. A Felső-Wjeprz mindkét partján harcolunk. A szövetséges csapatok kiverték az ellenséget a Por pataktól északra elfoglalt állásaiból és Plonka felé nyomultak előre.

Nyugatra csatlakozólag József Ferdinánd főherceg hadserege az orosz harcfrontot Krasznik mindkét oldalán több napi harcokban áttörte. Az oroszokat nagy veszteségük mellett északi irányban visszavetette és e harcokban 21 tisztet, 8000 főnyi legénységet elfogott és 6 ágyút, 6 löszerkocsit és 6 géppuskát zsákmányolt. A Visztulától északra a helyzet változatlan. *Höfer.* (Min. eln. sajtóosztálya.)

A kraszniki ütközet.

Budapest, július 5. A krasznik—zamosci csata a szövetségesekre nézve igen örvedetesen alakul. Csapatunk különösen Kraszniknál igen szép eredményeket értek el és az oroszokat a frontnak e részén messzire visszaszorították. (Min. elnöki sajtóosztály.)

Oroszország tragédiája.

Bukarest, július 5. A Lupta munkatársa beszélgetést folytatott egy orosz politikussal, aki Szentpétervárról Bukaresten át utazott Párisba. Az orosz politikus igen nyíltan és szokatlanul őszintén, a következőket mondta el:

— Ausztria és Magyarország és Németország győzelmeit Oroszországban ma már mindenki tudja és el vagyunk készülve arra, hogy Lemberg után Podólia és Besszarábia következik. Nagyon kevesen vannak, akik még reménykednek a helyzetben. Érdekes, amit egy orvostiszt barátom beszélt el, aki tegnapelőtt tért vissza a galíciai

harcterről. A legutóbbi napok véres csatáiban 130.000 embert veszítettünk Galiciában, úgy, hogy a fronton már csak ma képzetlen újoncok vannak, ágyu és löszér nélkül. Ezért nagyon sok emberünk megadja magát az ellenségnek. Az egészségügyi állapotok a galíciai harctéren rémesek. Sebesültszállítás jóformán nincs, úgy hogy tízezer emberünket kellett sebesülten otthagynunk, akik fogságba kerültek. Tábori kórházaink annyira meg vannak fertőzve, hogy mikor az ellenség birtokba vette őket, valamennyit fölgujtatta. Az óriási vereségeket mindenki Dragomiroff vezérkari főnök tehetetlenségének és Nikolajevics Miklós érthetetlen magaviseletének tulajdonítja.

A skandináv államok tiltakozása.

Kopenhága, július 5. Idevaló lapok közlik, hogy a malmói három király találkozás alkalmával létrejött megállapodáshoz képest Svédországgal együttesen a másik két skandináv állam is tiltakozni fog ellene, hogy Oroszország megsértette Svédország semle-

gességét. A malmói megegyezés értelmében, ha a skandináv államok bármelyikét éri a semlegesség megszegése, akkor az mind a három skandináv állam létérdekeit fenyegeti.

A Dnyeszter és Pruth között az oroszok 20.000 embert veszítettek.

Bécs, július 5. Csernovicból jelentik a Nr. Fr. Pressének: A Dnyeszter és a Pruth között tovább tartanak a szivós ütközetek. Bukovina északkeleti vidékein tisztán hallatszik a nagy ágyudörgés, amely a harc-tér felől jön. Minden orosz támadást visszavertünk, és noha az oroszok a legesekélyebb eredményt sem tudták elérni, ezerszámra áldozzák fel embereiket. Hozzávetőleg úgy lehet számítani, hogy eddig 20.000 emberük esett el.

Agyuharcok a szerb határon.

Budapest, július 5. Az Estnek írják, hogy az utóbbi napokban a szerb—magyar part számos pontján erős agyuharcok folytak.

Szerbia és Bulgária.

Lugano, július 5. Magrini táviratozza Nisből a Secló-nak: Minden szerb politikai párt át van hatva attól a tudattól, hogy lehetetlen Bulgáriával megegyezni és Bulgária csak azért támaszt olyan teljesíthetetlen követeléseket, hogy ne kelljen résztvenni a háboruban. Jovanovics miniszter így nyilatkozott előttem:

— Képtelenség a bolgároknak az a követelése, hogy engedjük át nekik Macedóniát. Mi azt ajánlottuk Bulgáriának, hogy hadseregével vonuljon Törökország ellen és a kártérítés kérdését bizza egy európai konferenciára, amely a háboru után fog összejönni. Arról nem lehet kétség, hogy mi az átengedendő területekbe semmi szín alatt nem engedjük belevonni Monasztirt és Ochridát. Ezeket a területeket mi fegyverrel hódí-

Gyönyörű minták

Blous- és Ruhaselymekben, him-

zett Batlszok, Etamin, Grenadin, Delain és Kartonokban

Tetra Sport Blousok hölgyek, urak, leánykák és

fiuk részére. KÖTÖTT női kabátok a legjobb kivitelben.

Nagyenyők, Ridikülök, Keztyük, Harisnyk
Női és Férfi gumiköpenyegek

legjobban beszerezhetők:

Czillér Imre áruházában

tottuk meg, csak fegyverrel lehet azokat tőlünk elragadni.

A szerbek megszállták Durazzót.

Milanó, július 5. Az Itáliának jelentik Korfuból: Egy görög vitorlás hajó érkezett ide Durazzóból azzal a hírrel, hogy Popovics ezredes vezetése alatt két szerb ezred megszállta Durazzót. Báró Alliotti olasz megbízott Essad pasával Rómába utazott, hogy az olasz kormánnyal az új helyzetről tanácskozzék.

Szerbia és Olaszország viszállya.

Bern július 5. Azok az ellentétek a melyek Szerbia és Olaszország között Albánia miatt támadtak, a jelekből ítélve, a francia, angol és orosz kormányok nyomása alatt kezdenek elsimulni. A megállapodást az entente kormányai annál is inkább sürgetik, mert Olaszország attól teszi függővé a Dardanellák ostromában való részvételét. Ké-

sőbb egyes adriai kérdések miatt ugyanis újabb ellentétek támadhatnak Szerbia és Olaszország között s ezért úgy Pétervárot, mint Párisban és Londonban az adriai kérdéseket is már most szeretnék dűlőre vinni. A tárgyalások hír szerint kedvezően haladnak.

Szelidül a Venizelos pártja.

Budapest, július 5. (Saját tud.) Athénből jelentik, hogy harmincnál több Venizelos-párti képviselő kilép a pártból. Venizelost a király 15-én magához rendelte. Valószínű, hogy az egész Venizelos-párt közeledni fog a kormány semlegességi politikájához.

Montenegrói támadás.

Cetinje, július 5. Montenegrói hivatalos jelentés közli, hogy egy montenegrói hadoszlop heves harcot kezdett a gucevoói magyar és cserák állások ellen a Sueska folyó jobbpartján. Faradse környékén a magyar és cserák csapatok heves tüzérségi tüzet zúdítottak a montenegróiakra.

Az Isonzónál nagy csata kezdődött.

Budapest, július 5. (Hivatalos.) Az alsó Isonzón az olaszok folyton ismétlődő támadásából nagy, igen

heves harc fejlődött, amelyet a gyalogság és a tüzérség a legnagyobb szívóssággal folytat. (Mineln. sajtó.)

Az olaszok eredménytelen támadása.

Budapest, július 5. (Hivatalos.) A doberdói fensik élen a harcok tegnap nem muló hevességgel folytak tovább. Estére 2 olasz hadosztálynak a Poladzótól délre eső arcvonalszakasz ellen intézett támadását visszavetették. Tovább északra a harc még folyik. Voltschachnál és Krn-területén ismét eredménytelenül támadott az ellenség. A karinthiai és tiroli határterületen csak ágyúharc van. Höfer.

Nem sikerül az olasz hadikölcsön jegyzés.

Budapest, július 5. (Saját tud.) Luganóból jelentik: Monti olasz képviselő fenyegetődik, hogy nyilvánosságra hozza azok neveit, akik a hadikölcsön jegyzése alól kibujnak.

A Corriere della Sera állami kényszerkölcsönrel fenyegetődik a vagyonosok ellen, akik nem jegyeznek.

Féltik Velencét.

Budapest, július 5. (Saját tud.) Genf-ből jelentik:

Francia pilóták Beaumont vezetésével naponta az Adrián repülést végeznek, hogy Velencét a támadástól megóvják.

Az amerikai fegyverkivitel ellen.

Berlin, július 5. Amerika függetlenségi ünnepét, mint évente, tegnap is megülték az amerikaiak, köztük a németek és más nemzetiségű állampolgárok is. Grunában az egyesületi házban volt az ünnepies gyűlés, a melyet az igazság barátainak szövetsége rendezett. Az elnöklő William Marten tartotta a megnyitó beszédet.

Azzal kezdte, hogy Amerika függetlensége ismét veszendőbe látszik menni, mióta Anglia megfosztja az amerikai békés kereskedelmet a tengerek szabadságától és csak azoknak a keveseknek számára biztosítja a tengerek szabadságát, a kik a szövetségesek részére fegyvereket szállítanak.

A szabadságünnepen határozatot hoztak, a mely élesen kikel az amerikai fegyverkivitel ellen. Ezt a határozatot Bryannak és az amerikai lapoknak is megküldik.

Német válaszjegyzék a Lusitania miatt.

Frankfurt, július 5. A Frankfurter Zeitung hiteles berlini jelentések szerint a német birodalmi kormány válaszjegyzéke a Lusitania ügyében már elkészült, nagy vonásokban már papírra is van vetve és csak néhány nap kérdése, hogy a diplomáciai jegyzéket átnyujtsák Washingtonban.

A Szentszék és a háború.

Milano, július 5. A Corriere della Sera jelenti: A Vatikán rövid időn belül egyik diplomatáját a háború tartamára hivatalosan Svájcba küldi, akinek az lesz a feladata, hogy a Szentszéknek a hadviselő államok püspökeivel és a nunciussokkal való levelezését közvetítse, valamint, hogy a svájci kormánynál a hadifoglyokra vonatkozó pápai iniciatívákat szorgalmazza.

A washingtoni szenátus palotája felrobbant.

Berlin, júl. 5. A Reuter-ügynökség jelenti, hogy a vasárnapra virradó éjjel a washingtoni szenátuspalota felrobbant. A robbanás folytán az épületben óriási kár esett. Lehetséges, hogy a katasztrófát gázrobbanás okozta. Sebesülésekről eddig jelentés nem érkezett.

A nagyváradai és biharmegyei Hadsegélyző-Hölgybizottság megalakulása.

— Saját tudósítónktól. —

Amint megirtuk, az Országos Hadsegélyző Hivatal felhívta a nagyváradai Vörös-Kereszt Egylet elnökségét, hogy az özvegyek és árvák ügyének felkarolása érdekében városunkban is alakítsák meg a Hadsegélyző-Hölgybizottságot. A Vörös-Kereszt Egylet tegnap azután megvalósította a 150 tagu hölgybizottságot.

Délután 6 órakor szép számban gyűlt össze városunk hölgy társadalma a városház közgyűlési termében.

Ott voltak: Pally Lajosné, Molnár Gézáné, Bócz Gézáné, Nagy Odönné, Kolossy Béláné, Szentlélek Kálmánné, dr Thury Endréné, Lukács Odönné, Beleznay Antalné, Szesich Elekné, Halász Zsigmondné, Bognár Sándorné, Petry Gyuláné, Kőszeghy Józsefné, Perlesz Józsefné, Pásztor Ferenéné, Buzás Albertné, Moskovits Józsefné, Moskovits Miksáné, Edelman Mórné, Gyémánt Jenőné stb.

Az alakuló ülést dr Fráter Imre, igazgató főorvos nyitotta meg. Elmondta, hogy a Hadsegélyző Hivatal vezetője, Kirchner altábornagy levelet intézett a Vörös-Kereszt Egylet elnökségéhez, hogy a Hadsegélyző Hivatal munkatársul óhajtaná megnyerni a magyar női társadalmat. Ezt a „Magyar nők korona-alapja” útján kívánja elérni, vagyis városunkban is alakítsák meg a Hadsegélyző-Hölgybizottságot, amelynek az lenne a feladata, hogy programjába vegye az egy koronás emlék-szelvények árusítását.

Ezért hívták most össze a hölgyeket, hogy ezt a bizottságot megalakítsák. Azonban indítványozza, hogy Nagyvárad hölgytársadalmán kívül a megye hölgyeit is belevégyék a bizottságba.

A jelenlevő hölgyek egyhangulag elfogadták az indítványt, s ezzel a nagyváradai és biharmegyei Hadsegélyző Hölgybizottság megalakult.

Ezután a tisztikarban állapodtak meg.

Elnöknő lett: Miskolczi Ferenczné; ügyvezető elnöknő: Pally Lajosné.

Diszelnökök: özv. Des Echerolles-Kruspér Sándorné, Balázsházy Bertalané, Bary Józsefné, Gyurkovits Kornélia, Hlatky Endréné, Harmathy Károlyné, Lábán Lajosné, Luzsinszky Lenke, Nadányi Károlyné, Schütz Albertné, Sztaniszlavszky Adolfné, Molnár Gézáné.

Intéző alelnökök: Bócz Gézáné, Bögös Lajosné, Buzásy Albertné, Csécsi Nagy Imréné, Cziffra Kálmánné, Diósi Lajosné, Des Echerolles Gilbertné, Fényes Manóné, Havas Mórné, Hiemesch Frigyesné, Ipolyi Keller Gyuláné, Kőszeghy Józsefné, Ljubinkovich Emilné, Lukács Odönné, Mihály Elvira, Moskovits Józsefné, Nagy Odönné, Pap Corjolánné, Varró Domokosné, Vucskics Julia, Fráter Imréné, Petry Gyuláné, Juricskay Dezsőné, Bulyovszky Józsefné, Moskovits Mórné, Butyka Lajosné, Kiss Döméné, Szentlélek Kálmánné, Kocsis Istvánné, Des Echerolle Sándorné.

Intéző-titkárok: Ágoston Péterné, Berkovits Renéné, Bognár Sándorné, Gyöngyössy Istvánné, Kolossy Béláné, dr Medvigy Gáborné, Riley Györgyné, báró Podmaniczky Károlyné, Popper Ákosné, Szunyogh Pálné, Wertheimstein Sarolta, Tatár Zoltánné, Feledyné, Imecs Illésné, Thury Lászlóné, Thury Endréné és Halász Zsigmondné.

Pénztárnok: Márkus Lászlóné. **Jegyző:** Thury Géza.

Azután Pally Lajosné indítványára a jelenlevő hölgyek feljegyeztették, hogy mennyi emléklapot szándokoznak árusítani, s elhatározták, hogy hetenkint háromszor, hétfőn, esütőtökön és szombaton összejönnek a Vörös-Kereszt helyiségében, ahol a teendőköt megbeszélnek.

Pally Lajosné felkérte a hölgyeket, hogy mivel a törvényszék épületében délelőttönként 50 analfabéta katonát írni és olvasni tanítanak, állapodjanak meg majd abban, hogy ki vállalkozik és milyen sorrendben fog a tanítás alkalmával felügyeletet gyakorolni.

Ezzel az alakuló-ülés véget ért.

Merénylet Pierpont Morgan ellen.

A gyilkosság, a merénylet mindig, minden körülmények között bűn és elítélendő. De ez nem akadályozza annak, hogy egyes feltűnő esetekben a merényletek okait ne kutassa az ember s az azokból levonható tanulságokkal ne foglalkozzék.

Amerikából két merénylet híre érkezik. Az egyiket a „semleges“ Amerika bankárai akarják újra elkövetni ellenünk, a másikat egy amerikai német már el is követte a hatalmas yankee pénzcár, Pierpont Morgan ellen. A két hír így szól:

... Egy newyorki bankesoport Morgannal az élén egy száz millió dollár értékű angol kölcsönnek az Egyesült Államok ban való elhelyezésén fáradozik... — ezt a néhány soros hírt kürtölte szét a Reuter ügynökség — s a következő órákban újabb táviratok jöttek Morgannal: egy német származású tanár revolver-merénylettel követett el ellene.

Mind a két merénylet elítélendő; de nem kétséges, hogy a két bűn közt okozati összefüggés van s az sem vitás, melyik volt oka a másíknak.

Talán ez a merénylet figyelmeztetni fogja Amerika milliárdosait, hogy a mikor egy „semleges“ állam a hadviselő felek egyikét a „semlegesség“ kürtölése mellett hitvány pénzsomjából valósággal tömi, fegyverrel, lőszerral, eleséggel, akkor ez nem business, nem üzlet, hanem aljasság.

Tudósításaink a következők:

A merénylet.

London, július 5. A Reuter-ügynökség jelenti Newyorkból: John P. Morgan bankár ellen merényletet követtek el. A merénylő kétszer rálőtt és mind a két golyó talált. Az egyik áthatolt karján és átfurta mellét, a második combján ment át. A tettest letartóztatták. A hatóságok megállapítása szerint a merénylő tegnap este Morgan házában elrejtőzött.

Newyork, július 5. (Reuter.) A Morgan elleni merényletet nyári lakásán, a Long Islandon levő Glencoveban 9 órakor reggel hajtották végre. A hivatalnokok vallomása szerint, a kik a merénylőt elfogták, az utóbbi kijelentette, hogy német származású és kész életét feláldozni, hogy a háboru befejezését elősegítse. Kihallgatásánál a merénylő kijelentette, hogy személyileg nem volt semmi kifogása Morgan ellen, és azt kívánta, hogy beszélhessen Morgannal. A

merénylő elmebetegnek látszik. Későbbi jelentések szerint a merénylő vonaton utazott Glencovebe, ott egy automobilt bérelt és Morgan házához ment. Megkérdezte a kapust, hogy lehet e Morgannal beszélni és a bankár régi barátjának mondotta magát. A mikor a bemenetelt megtagadták, a kapust revolverrel fenyegette. Behatolt a lakásba és rálőtt Morgannra. Közvetlen Morgan kertje mellett egy dinamittal telt táskát találtak, amelyet a merénylő hozott magával.

A merénylő kihallgatása alkalmával olyan zavarosan beszélt, hogy örültnek tartják. A nevét vagy nem akarja, vagy nem tudja megmondani, de azt gyanítják, hogy német származású és boszut akart állani Morganon azért, mert 200 millió dollár kölcsönt adott Franciaországnak.

A merénylő: Frank Holt.

Newyork, július 5. Morgan merénylője kihallgatásánál kijelentette, hogy a tettére való ösztönzést kívülről kapta. Több revolvert és minden elképzelhető robbanó anyagot találtak nála. A sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy Frank Holtnak hívják és a német nyelv tanára a Cornwall-egyetemen.

Morgan állapota kedvező.

Newyork, július 5. (Reuter.) Megerősítést nyer, hogy Morgan merénylőjét

Frank Holtnak hívják és német professzor a Cornwall-egyetemen. Morgan állapota kedvező.

Holt vallomása.

A későbbi kihallgatáson Holt ezt vallotta:

— Mintegy négy hete érlelődött meg bennem a gondolat, hogy felkeresem Morgant. Ráakartam beszélni, hogy nagy befolyásával szüntesse meg azt, hogy az Egyesült Államok muniációt szállítson Európába. Őt akartam ezért felelősségre vonni.

Általánosságban az a vélemény, hogy a merénylő örült. Őt gyanúsítják a bombamerénylettel is, amelyet nemrég a washingtoni Capitol ellen követtek el.

Páris, július 5. A Matinnek táviratozták Newyorkból: A golyók egyike, amelyek Morgant találták, a milliárdos altestébe fúródott. A merénylőnél két revolvert, két dinamitpatront és egy nitroglicerinnel telt palackot találtak. Kihallgatásakor folyton azt hajtogatta: Isten küldte őt, hogy Morgant megölje.

A limanovi hidrobbantó

Palatiz Ferenc hőstette.

A bihari fiuknak alig akad párja a monarchia hadseregében. Ők nem ismernek életveszedelmet, akadályt, ők csak egyet ismernek: a magyarnak győzni kell. És ezt a győzelmet minden bihari fiu úgy a lelkén viseli, hogy cselekedeteik az első hőstettek között állanak. Tegnap Nagyváradon utazott keresztül Palatiz Ferenc vedresábrányi önkéntes, aki az árkászoknál teljesített szolgálatot, mint önkéntes. A mozgósítás után azonnal bevonult szolgálattételre és mint közembert be is osztották az árkászokhoz. A hosszú küzdelem alatt nagyon sokszor teljesített fontos feladatokat.

A legnagyobb vállalkozása decemberben volt, mikor 3-án azt a megbízást kapta, hogy hatodmagával hatoljon keresztül az orosz fronton és a front mögött levő hidat a Dunajecen robbantsa fel. A nagyszerű, de mindenkifelelt veszedelmes feladat megoldását Palatiz a következőképen mondta el munkatársunknak:

— A parancs megkapás után mikor az éj leszállt, azonnal elindultam hatodmagammal. Sikerült minden akadály nélkül megkerülni az az orosz hadsereget és a Dunajec partjára jutni. Itt csolnakba szálltunk. Nehogy zajt csapjon az evezőlapát, esákllyával tolattam a jelzett hid felé a csolnakot. Mindenütt a part mellett, szinte zajtalanul suhantunk, hatoltunk előre. A csolnakban 125 kgl. ecrázit volt. Ezzel kellett a hidat felrobbantani. Hosszu menetelés után végre feltűnt előttem a hid sötét árnyéka. Most már még óvatosabban haladtunk előre. Mikor közel értünk a hidhoz, én kiugrottam a gyenge járműből s egy társam segítségével magamhoz vettem a pusztító robbantószert. Ez volt életem legkritikusabb perce. Felmásztam a hid pillérjére ott 3 helyen helyeztem el az ecrázitot.

Aztán megerősítettem a villamos vezetőket és amilyen gyorsan lehetett, lefelé haladtunk a folyón 3—400 méterre. Nem vett észre senki bennünket a partokról. Megfelelő távolságra megforgattam a villamos készülék aparátusát s a következő pillanatban borzalmas robbanással a 300 méter hosszú hid vasszerkezete ezer és ezer irányba repült szét. A robbanás pillanatában mi minden erőnket összeszedve, a hid felé igyekeztünk. A hidnál a legelső pillér mögött meghuztuk magunkat. Senki sem vette észre buvóhelyünket. A robbanásnak előre meghatározott időben és percben kellett bekövetkeznie. Mikor a hid a levegőbe röpült ugyanakkor rettenetes puska és ágyuropogás közt hallottuk a mi csapatunk roham kiáltását.

— Hurrá!

— Előre!

— Rajta!

Az oroszok a nagy erővel induló támadás elől, ahogy csak lehetett, menekülni akartak. A legtöbbben egyenesen a hid irányában futottak. Valami borzalmas, de azért jóleső érzés fogott el ott a pillér mögött, mikor a parton a menekülő oroszok ezrei futkostak átjárót keresve. A muszkahad kétségbeesése akkor tört ki teljes borzalmával, mikor a hidat felrobbantva látták. Fegyvereiket eldobálva, a hajukat tépve, ordítva vetették magukat a folyóba a muszkák. A sebes mély vízben csak egy két ember tudott menekülni, a többi ott veszett. A harcértől lefele oly sok hulla uszott a vizen, hogy fél kilométerre nem lehetett látni a hullától a vizet. A mi győzedelmes seregünk természetesen nyomult előre s a kétségbeesett muszka hadból 34 000 foglyot ejtett.

— Ez a szereplésem épen hatodik volt. Hat hidat robbantottam a levegőbe eddig. A főhadnagyom kitüntetésre is terjesztett fel

és jutalmul a kis ezüst érmét kaptam. Különben csekélység az egész, amit én tettem. Azt látnák az urak, mit csinálnak odafenn a bihari fiuk. Minden hizelés nélkül mondom, de valamennyi bihari fiu megérdemli a kitüntetést.

Az élelmiszerek hatósági ára a nagyváradai piacon.

Nagyvárad város tanácsának az 1914 augusztus hó 5-én kelt 5600 B. M. számú körrendeleten alapuló határozatához képest és az ezzel nyert felhatalmazás folytán az élelmiszereknek a város területén az 1915. évi júl. hó 5., 6. 7. és 8-án követelhető árait az alábbiakban közlöm:

Tojás és tejneműek:

- 1 darab tojás 11 fillér,
- 1 liter tej 32 fillér,
- 1 liter tejfel 1 korona 30 fillér,
- 1 kiló vaj 5 korona 60 fillér,
- 1 kiló tehénturó 1 korona 20 fillér,
- 1 kiló juhturó 2 korona 40 fillér.

Zsir és szalonna:

- 1 kiló sertés zsír 4 korona 70 fillér,
- 1 kiló zsirszalonna 4 korona 10 fillér,
- 1 kiló háj 4 korona 50 fillér.

Husfélék:

- 1 kiló marhahús 4 korona 80 fillér,
- 1 kiló borjúhús hátulja 5 korona,
- 1 kiló borjúhús eleje 4 korona 60 fillér,
- 1 kiló sertéshús 4 korona.
- 1 kiló növendék hus 4 kor 40 fill.

Baromfi (élő):

- 1 pár csirke (rántani való) 3 korona,
- 1 pár csirke (sütni való) 5 korona,
- 1 pár ruca (hizott idei) 8-9 korona,
- 1 pár ruca (sovány) 6-7 korona,
- 1 pár liba (hizott idei) 10-12 korona,
- 1 pár liba (sovány idei) 8-9 korona.

Száraz főzelék:

- 1 liter borsó 80 fill.,
- 1 liter bab (fehér) 80 fill.,
- 1 liter bab (tarka) 70 fill.,
- 1 liter köleskása 80 fillér.

Zöldségek:

- 1 fő fejes saláta 2 fill.,
- 1 csomó retek 6-8 fill.,
- 1 darab karalábé 3-4 fill.,
- 1 csomó zöld hagyma 6-20 fill.,
- 1 csomó sárga répa 8 fill.,
- 1 csomó petrezselyem 8 fill.,
- 1 drb. ugorka (salátának való) 6-20 fill.
- 1 kiló zöld bab 28-36 fill.,
- 1 liter zöld borsó 50 fill.,
- 1 kiló új burgonya 24 fill.,
- 1 kiló ó burgonya 10 fill.,
- 1 csomó podlutka levél 2 fill.,
- 1 liter pószméte 30 fillér.
- 1 drb tök 30-60 fill.

A felsorolt élelmiszerek árának ennél magasabban való megszabása az 5600/1914. B. M. számú rendelet 1. § ába ütköző kihágási cselekménynek fog tekintetni s feljelentés esetén a rendelkezés megszegője ellen a kihágási eljárás meg fog indíthatni.

Az említett rendelet 4. §-a alapján a kihágás büntetése 15 napig terjedhető elzárás és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetés.

Tudomására hozom a vevőközönségnek, hogy azon árusító ellen, aki az előbb felsorolt élelmiszerek árait június 24., 25., 26. és 27-én az előbb megállapított árnál magasabb

összegben szabja meg, a feljelentést a piacon szolgálatot teljesítő rendőrközögek bármelyikénél megteheti.

Nagyvárad, 1915. évi június 23-án.

Lukács Ödön s. k.
polgármester helyettes.

Özv. báró Wodianer Albertné halála.

A gyomai egyház gyásza.

Az ország egyik, jótékonyaságáról ismert főuri családját: a báró Wodianer-családot nagy gyász érte. Özv. báró Wodianer Albertné, szül. Atzél Zsófia, gyomai nagybirtokosnő, 84 éves korában Pozsonyban elhunyt.

Az áldott lelkű báróné halála érzékenyen sujtja a gyomaiakat, akik évtizedek óta állandóan érezték a báróné jótékony szívének, áldozatkészségének melegét. A gyomai római katolikus egyházat szintén mélyen sujtja a gyász, mert bőkezű kegyurát vezttette el a bárónéban, aki óriási összegeket áldozott a hitélet emelésére, részint már korábban elhunyt férjével együtt, részint özvegye alatt, s ha a templom és iskoláról volt szó, éppen úgy nem nézte áldozatkészségének összegét, mintha a nyomor és a szenvedés enyhítéséről volt szó. Kifogyhatatlan jósága biztosította számára a gyomai intelligencia és a lakosok szeretetét és tiszteletét.

Férjével, aki 1898-ban halt el 80 éves korában, Gyomán remek templomot építtetett, amelyet mély vallásos érzületéből kifolyó óhajához képest Jézus Szent Szívének tiszteletére szenteltek fel. Nemes gondolkodását hirdeti az a nagyobb szabású árvalház Gyomán, amelyet nagy áldozatkészséggel létesített s amelyben a báróné áldozatkészségéből 26 árvagyermek talál gondviselő ott-hont. Felépíttette a gyomai plébániát is.

Kifogyhatatlan jótékonyaságának sokoldalúságát az egész országban ismerték. A fővárosban férjével együtt egy nagyobb szabású kórházat létesített s ennek fennállítását örökidőkre biztosította; nagy alapítványt tett a tanítók jutalmazására, szóval nevét mindig ott találtuk, ahol a szépre, nemesre, a nyomor és szenvedés enyhítésére áldozni lehetett és kellett.

Bőkezű jótékonyaságával párosult buzgó vallásossága, amelylyel példát adott környezetének.

Az utóbbi éveket Pozsonyban töltötte nővérénél, gr. Szapáry Béláné szül. Atzél Gabriellának leányánál: Szapáry Ilona grófnőnél, aki szerető gondossággal, odaadással ápolta a főuri matrónát. Az utolsó időben a végelgyengülés benitotta meg szervezetét s okozta halálát. Tegnap reggel a halotti szentségek ájtatos felvétele után visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

A temetés ideje még nincs megállapítva.

A holttestemetek Pozsonyban beszentelik s azután Gyomára szállítják, ahol férje mellé az általuk épített templom kriptájában helyezik örök nyugalomra.

Szedjük össze nélkülözhető réz, ólom, ón, bronz tárgyait s ajándékozzuk hadi célra.

Imrik Kornélia második hangversenye.

Imrik Kornélia első nagyszerű hangversenyét nyomon követte a második hangverseny, amely talán bizonyos tekintetekben még sikerültebbnek mondható, úgy, hogy a vasárnapi hangversenyt épp úgy, mint a minapit a legszigorubb kritika is a legnagyobb elismeréssel fogadhatta. A növendékek bámulatos biztonsággal játszottak ezuttal is, ami eklatáns módon bizonyítja, hogy Imrik Kornélia rendkívüli zenei érzékkel és kiváló sikerű metódussal irányítja tanítványainak a zenében való előhaladását. Egyike ő a zene leghivatottabb művelőinek, épp oly jeles zeneszerző, mint előadó művész és tanár, aki tanítványai is valóssággal beleoltja a zene szeretetét.

A hatalmas műsor minden száma élvezetes volt, s a közönség forró tapsokkal fejezte ki az egyes számok után elragadtatását.

Első helyen kell kiemelnünk Csillag Emília és Sas Aranka játékát. Mindkettőn bámulatos virtuozitással és kiváló technikával játszottak. Csillag Emília először Mozart D-mol ábrándját interpretálta nagy tefszés mellett, azután Imrik Kornélia szép szerzeményével „Csodaszép parkba” aratótt sikert.

Sas Aranka Imrik Kornéliával adott elő rendkívüli bravurral négy kézre két klasszikus zenedarabot. Ugy szintén sikert aratótt Mozart G moll szimfoniájában, a melynek előadásában mellette még Csillag Emília, Justh Magda és Forgách Hajnalka működtek közre hatással.

Hangulatos előadásával tünt ki Lázár Livius, aki egy román ábrándot játszott el nagy könnyedséggel és művészettel.

Sikeresen és szépen játszottak Békéy Piroska, Forgách Hajnalka, Justh Magda és Gyöngyi Irén is. Justh Magda Imrik Kornéliának hatásos hangversenyindulóját adta elő. Kedves játékokat produkált Bihari Sándorka is, Bihari Ákos fúcskója. Elismeréssel kell megemlékeznünk Boros Elzáról és Popovits Nóráról is. Ugyenesen játszott Száhlender Évike is, valamint Sas Nusi, Requinyi Paula, Rákosy Ilonka és Daniberg Ilus is dicsőreget érdemelnek.

Végül Bihari Ákos színművész lépett a pódiumra és előadott először egy részletet a Rostand „Cirano de Bergerac” jából, amelyben előadói képességét több oldalról csillogtatta. Hatalmas drámai lendülettel szavalta el aztán Sas Ede nagyértékű versét, a „Nábob fiá”-t. Mindkét szavaltat után óriási tapsvihar zúgott fel a Kath. Kör nagytermében.

Szóval elmondhatjuk, hogy az Imrik Kornélia második hangversenye is a legnagyobb sikerrel zajlott le, nem is számítva a nemes cél szolgálatát, mellyel a Vörös-Kereszt érdekében működött.

Az előadás tiszta bevétele 242 korona 90 fillér, amelyből a Vörös-Kereszt fehérenemű osztályának 121 K 45 fillér, a hadbavonultak özvegyei és árvái részére szintén 121 K 45 fillér jutott.

A felülfizetések a következők voltak: Imrik S. Zoltán címz. kanonok esperes plébános 10 korona, Schlauch Josefín 7 korona, Dr Fráter Imre 4 korona, Sas Edéné 2 korona, Boronkay Gyula 2 korona, Mártonffy Bogdáné 1 korona, N. N. 1 korona. Összesen 27 korona.

* **Forolin** biztos és gyors hatása háziszér kéz- és lábizzadás ellen üdit! szagtalan! nem zsiros! nem ragad! Ára 1 korona. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B. Rimanóczy palota.

A központi járás hadikölesön-jegyzése.

(Folytatás.)

Köröstarján: Renner György 200, Smidt Jánosné 2000, Urszu Péter 1000, Grósz Sándor 400, Pék Lajos 2600, Tóth Mihály 1000, Szottler Ferencz 2000, összesen 9200 K.

Hegyközülak: A. Somogyi József 1000, Petri Józsefné 1100, Márta Mihály 200, összesen: 2300 K.

Biharszentandrás: Deutsch Béni 200, id. Ellenés János 1000, öz. Bauer Mihályné 100, Deutsch József 100, Ellenés András 500, Orosz Demeter 200, Fehér Gusztáv 200, Durgó Demeter 600, összesen 2900 K.

Ujpalota: Theisz Péter 5000, Hazay Gyula 100, Schmidt Antal 4000, Nilgesz Józsefné 1800, Theisz József 200, id. Fernbach Sándor 500, ujalotai faiskola-alap 300, összesen 11900 K.

Hegyközkovácsi: öz. Zatureczky Albertné 10.000, Ungvári Imre 400, Putnoki Sándorné 200, Géczy Ferencz 450, K. Szabó Ferencz 200, Ujvárosi Sándor 500, Ujvárosi Sándorné 100, Bihari István 1000, Bihari Margit 300, ifj. Bátori Imre 100, kisk. Felföldi Sára 1000, Paróczai József 200, id. Szabó Bálint 1000, Vajda Imre 200, Békési István 200, Békési Sándor 200, Arató József 50, S. Szücs Mátyás 100, Tar Jánosné 200, Sepszi István 100, Szücs Mihály 50, Okányi Mihály 50, Okányi János 50, Bődő István 1000, D. Szabó Mátyás 100, öz. id. Szabó Mátyásné 100, id. Bagdi József 100, Domokos Károly 50, Kacsor István 50, öz. Bihari Ferencné 450, összesen: 18.500 korona.

Váradszentmárton 2100, Rontó 1200, Hájó 600, Betfia 800, öz. Zathureczki Albertné 5000, Ungvári Imre 300, Putnoki Sándorné 200, Géczy Ferenc 450, K. Szabó Ferenc 200, összesen: 6150 korona.

Hegyközpályi község, mint erkölcsi testület 1800, id. Asztalos Lajos 2000, öz. Técsi Imréné 1200, Szabó Vince 1000, összesen: 6000 korona.

(Vége.)

Visszavert angol légi támadás

Berlin, jul. 5. (Saját tud.) Julius 4-én reggel az angolok nagyobb légi támadást kíséreltek meg az Északi-tenger német öblében lévő támaszpontjaink ellen. A kísérlet megghiúsult. Léghajóink a felvonuló angol harci erőket, amelyek cirkáló és torpedóuzók által kísért hidroplán anyahajóból állottak, már napfelkeltekor észrevették a Perseling-sziget magasságában és visszavonulásra kényszerítették őket. Egy angol hydroplánt, amelynek sikerült felszállania, légi járműveink üldözőbe vettek és az csak úgy tudott megmenekülni, hogy holland terület felé repült. Behncke. (Min. elnökség sajtóoszt.)

A husfogyasztás korlátozása.

Kedden és pénteken tilos a hus-eladás.

A minisztérium rendeletet adott ki, amely a husfogyasztást a hétnek öt napjára korlátozza. Kedden és pénteken ezentúl nem szabad marha-, borju- sem sertéshúst árúsítani, ilyen husból készült ételeket nyilvános étkező helyeken forgalomba hozni.

Ezt az intézkedést ezelőtt éppen 11 hónappal bátran ki lehetett volna bocsátani; akkor az állatállomány jó része megmaradt volna s a hus ára sem lenne olyan horribilisan magas, mint a minő ma. No de jobb későn, mint soha.

1. *Marhahúst, borjuhúst és sertéshúst a hét két napján és pedig kedden és pénteken — akár nagyban, akár kicsinyben (adagokban) — árúsítani vagy egyébként forgalombahozni tilos.* Ugyanezen a napon tilos fogadóknak, vendéglőkben, egyleti jellegű és más étkező helyeken az említett husneműekből előállított ételeket kiszolgáltatni.

Ez a tilalom nem vonatkozik a husiparban előállított olyan állóképes huskészítményekre, amelyeknek előállítása hosszabb időt igényel és fogyasztása hosszabb időn át történik; nem vonatkozik továbbá a szarvasmarha, borju és sertés levágásából nyert és emberi táplálkozásra alkalmas melléktermékre.

2. Husnak vagy husételeknek elárúsítására szolgáló üzletekben tilos az 1. § ban meghatározott napokon az idézett §. tilalma alá eső húst, vagy ételt az elárúsító helyiségben, a közönség részére az átvételt vagy elfogyasztást lehetővé tevő módon készíteni tartani.

3. Az 1. § rendelkezései alól kórházak és egyéb gyógyintézetek, valamint gyermeknevelő intézetek javára, közegészségügyi szükségesség alapján, a belügyminiszter kivételeket engedélyezhet.

4. A katonai igazgatás részére szállított hus kiszolgáltatása nem esik az 1. §. tilalma alá.

5. Aki a jelen rendelet 1. és 2. §-ában foglalt tiltó rendelkezéseket megszegi, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és az 1914: L. törvények 9. §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a magyar királyi államrendőrség hatáskörébe tartozik.

6. A jelen rendeletet minden községben (városban) a helyben szokásos módon hadaléktalanul közhírré kell tenni.

7. Ezen rendelet 1915. évi július hó 8. napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországra nem terjed ki.

x **Szeplő-májfolt** ellen megbecsülhetetlen az **YPO** krém és szappan, mely eltünteti a ránczokat, mittessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimánózy palota Telefon: 13-02.

x **Felhívás!** Tisztelettel felhívom a t. közönség figyelmét a Sztaroveszky-utcai piacra miután ott a hatóság által megállapított árban árúsítanak mindenféle zöldség-neműk. 1 kgm tehén turó 1:20, 1 liter tejfel 1:30 stb. Szíves pártfogást kér, tisztelettel Kontyiné.

HIREK

* **Swen Hedin a királynál.** Bécsből jelenti tudósítónk: Swen Hedin, a híres svéd utazó nyilatkozatot tett a királynál lefolyt audienciájáról. A király — mondja — teljesen tájékozva van hadvezéreinek és a német hadvezéreknek minden teljesítményéről a nyugati és keleti határon egyaránt, ugyszintén a határ minden számottevő helyéről. A király a legnagyobb elismerés hangján emlékezett meg hadserege és a szövetséges hadseregek eddigi teljesítményeiről.

* **A vármegyei közigazgatási bizottság ülése.** A biharmegyei közigazgatási bizottság holnap, szerdán délelőtt 9 órakor tartja meg július havi ülését. Az ülésen Miskolczy Ferenc főispán fog elnökölni.

* **Signum laudis.** A király megparancsolta, hogy az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásuk, illetve kiváló szolgálataik elismerésül Porubszky András 2. honvéd huszár ezredbeli főhadnagynak és Bock Sándor 4. honvéd gyalogezredbeli százados gazdasági tisztnek a legfelsőbb dicséret elismerés tudtul adassék.

* **A szőlősgazdák elismerése dr. Molnár Imrének.** Tudvalevőleg a Szőlőbirtokosok Országos Szövetségében dr. Molnár Imre nyug. jogtanár, a nagyváradi hegyközség érdemes elnöke tevékeny munkásságot fejt ki állandóan s a kongresszusokon elmondott nagyobb szabású beszédei, indítványai országos feltűnést keltenek a szőlősgazdák körében. A szövetség legutóbb gr. Zsilinszky Róbert elnökle alatt Budapesten tartott országos közgyűlésén a szőlőbirtokosok méltányolták az ország szőlőkultúrája érdekében kifejtett eredményes munkásságot, dr. Molnár Imrét egyhangulag ismét alelnökké választotta.

* **Krajnik György bucsuja.** A „Szilágyság” című lap írja: A zilahi róm. katolikusok közszeretben álló káplánjától plébánossá történt kinevezetése és Zilahról való eltávozása alkalmából a zilahi róm. kath. hitközség meghatározott módon vett bucsut. A kiváló, agilis lelkipásztor rövid működése alatt a hitélet terjesztése körül elévülhetetlen érdemeket szerzett. Ennek a dicsérendő lelkipásztori működésnek elismerésül jelent meg nála a zilahi róm. kath. hitközségnek egy népes küldöttsége a múlt hó 27-én, amikor is a hitközség hálás érzelmeit az egyház köztisztviselőiben álló lelkipásztora jelenlétében Balogh Győző nyug. ítélőtáblai bíró tolmácsolta, melyre a távozó lelkész gyönyörű beszéddel válaszolt, elhárítván magától minden érdemet, szívébe zárta a zilahiakat, hol rövid tartózkodása alatt kedves otthonot lelt.

* **Kolosy Béla áthelyezése.** A földmivelésügyi miniszter Kolosy Béla kir. erdőfelügyelőt Nagyváradról Pozsonyba és dr. Hoffmann Gyula kir. erdőfelügyelőt Máramarosszigetről Nagyváradra helyezte át. Kolosy Béla nagyváradi működése alatt mint az erdészeti ügyek kiváló szakértője és mint erélyes hivatalfőnök általános tiszteletet és közbecsülést szerzett magának s távozását a szakkörök és ismerősei élénken sajnálják.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárda épület.

*** 7000 darab tojást foglalt le a rendőrség.** A rendőrség állandóan figyelemmel kíséri a tojás behozatalt. A tojás kereskedők részére a Nagyváradi körüli községekben összeszedik a tojást, s ezért a város közönsége hiába keresi a nagyváradi piacon ezt a fontos élelmiszert, amelyre pedig éppen most, a nagy huzdrágaság mellett, kétszeresen szükség volna. Tegnap ismét szállítottak be egy szekeren gondosan letakarva 7000 darab tojást, de a rendőrség észrevette a szállítmányt s lefoglalta és ki fogja árusítani a városházán. Erre vonatkozólag a következő hirdetményt adta ki az élelmezési ügyosztály vezetője:

Értesitem a város közönségét, hogy folyó hó 6-án reggel 8 órától kezdve a városházán a Szent László-téri főbejárat alatti alagsorban az élelmezési ügyosztály nagyobb mennyiségű tojást fog elárúsítani darabonként 11 fillérért. Egy család részére e készletből legfeljebb 10 darab tojás vásárolható egyszerre. Nagyváradi, 1915. évi július 5-én. Lukács Ödön, főjegyző.

*** Háborus délután Berettyó-ujfaluban.** Nagy sikere volt a berettyó-ujfalusi Vörös-Kereszt Egylet által vasárnap rendezett háborus délutánnak. Az ünnepélyen nem csak Berettyóujfalu közönsége vett részt impozáns számmal, hanem igen sokan megjelentek a vidékről is s ott volt a jelenleg Berettyóujfaluban állomásozó katonaság egész tisztikara. Az ünnepélyt katonazenekar játéka nyitotta és zárta be, közben pedig szebbnél-szebb zene- és énekszámok tették változatossá az ünnepélyt. Különösen frappáns hatása volt dr. Krüger Aladárné gyönyörű énekszámainak. A nagyváradi vendég pompás hangja, valóban művészi előadása valósággal elragadta a hallgatóságot, mely percekig tapsolt és éljenzett Krügernek minden egyes énekszámja után. Dr. Krüger Aladárné zongorán dr. Habókay Béláné kísérette kiváló művészzel. A háborus délután tiszta jövedelme a 300 koronát megközelíti.

*** Halasztás a védjegyek megújítására.** A kereskedelemügyi miniszter azoknak a védjegyeknek megújítására, amelyek az általam fenntartása céljából 1915. évi július hó 26. napja után meg kellett, vagy meg kell hosszabbítani, későbbi rendeletben megállapítandó naptól számított három hónapig halasztást engedélyezett.

*** A rendőrség állami támogatása.** Az állam már két év óta támogatja a vidéki városok rendőrségeit. Az idei államsegély két milliót tesz ki, mely az egész ország rendőrségének van szánva. Ennek a segélyezésnek tulajdonképpen az volna a célja, hogy előkészítse az államosítást. Ugy látszik, a háboru ennek a fontos tervnek is útját szegte és az államosításból egyelőre semmi sem lesz. A miniszter tegnap értesítette Nagyváradi város törvényhatóságát, hogy az előző évi segélynek megfelelően, minden újabb feltétel nélkül kiutalta a folyó évre esedékes 2 millió koronát. A segély felosztásánál a múlt évi kules az irányadó.

*** A katonák aratási szabadságolása.** Nagyváradi város tanácsa katonai ügyosztálya a következő hirdetményt teszi közzé: A m. kir. földmivelésügyi miniszter ur 43130-1915 eln. számú körrendelete folytán figyelmeztetem az érdekelteket, hogy az aratási és cséplési munkálatok céljaira történendő szabadságolások és felmentések

íranti kérelmeket se a honvédelmi miniszter urhoz, se a földmivelésügyi miniszter urhoz ne adják be, miután a kérvényezés ez a módja a kérvények érdemleges és gyors elintézését maguknak a feleknek hátrányára csakis késleltetheti. Amint a honvédelmi miniszter urnak — hirdetményileg is ismertetett — 7256-1915 eln. számú körrendelete előírja, — a 14 napra terjedő szabadságot az illető katonának személyesen a kihallgatáson (Rapporton) kell kérelmeznie, amelyet az illető csapatparancsnok engedélyez. Nagyváradi, 1915. június 29. Eleméry Ferenc, fatonagyi tanácsnok.

*** A cséffai gyógyszerész sorsa.** Már többször megemlítettük, hogy a háboru következtében a cséffai gyógyszerész kénytelen bezárni gyógyszerét, mert a napibevételből képtelen fenntartani a sok kiadással járó üzletet. A belügyminiszter azonban, mikor ezt az ügyet felterjesztették hozzá, kijelentette, hogy egyáltalán nem szabad bezárni a gyógyszerészt. A cséffai gyógyszerész azonban valóban rá volt kényszerítve a patika becsukására, mert Cséffán nem volt orvos és a betegek a geszti orvoshoz folyamodtak. Geszten természetesen beszerezték a rendelt orvosságokat is, minek következtében Cséffán alig volt naponta 1-2 korona bevétel. A gyógyszerész ezért újból beadványt intézett a vármegyéhez, amelyben kijelentette, hogy csak az esetben hajlandó nyitva tartani a patikát, ha a vármegye őt megfelelően támogatja, illetve ha a megélhetését biztosítja. Erre újból felterjesztést intéztek a miniszterhez, hogy mitévők legyenek. A minisztertől tegnap érkezett le az intézkedés. Ennek értelmében ha a gyógyszerész fenntartása feltétlenül szükséges, akkor segítyt kell adni a gyógyszerésznek, ha azonban másutt is tudják szerezni a betegek a gyógyszereket, akkor nincs kifogása a miniszternek a patika ideiglenes becsukása ellen.

*** Nyugalmozott őrnagy.** A király Maly Alajos 70. gy. e.-beli várakozási illetményel szabadságot őrnagyot az újabb felülvizsgálásához képest mint rokkant, mindenféle népfelkélési szolgálatra alkalmatlant, a nyugállományba vétette át.

*** Bányai Gyula hősi halála.** Súlyos vesztés érte a nagyváradi kir. törvényszék jegyző karát. Bányai Gyula nagyváradi kir. törvényszéki jegyző, ki az egyik felvidéki ezredben mint tartalékos hadnagy szolgált, a múlt hó 24-én délután 4 órakor ellenséges golyótól szíven találva hősi halált halt. Elestéről öccse, ki ugyanabban az ezredben, mint önkéntes szakaszvezető szolgált, tábori levelezőlapon értesítette a nagyváradi kir. törvényszék több tagját. Bányai Gyula hősi halála Nagyváradi jogász köreibben általános részvételt keltett.

*** A NAC a hadiárványoknak.** A Nagyváradi AC a vasárnapi labdarugó mérkőzésnek tiszta jövedelmét 50 koronát beszállította Rimler Károly polgármesterhez a nagyváradi hadiárványok segélyalapja javára.

*** Nagy Bálint árvái.** A hírhedt jákóhodosi feleséggyilkos ügyével most ismét foglalkoznak a hatóságok. A szerencsétlen embernek tudvalevőleg 5 gyermeke maradt, akik egy rokon gondozására voltak bízva. Most a gyermekek gondozó nélkül maradtak. Az a nő ugyanis, akire az árvaszék az öt gyermeket rábízta, meghalt s így a gyermekek most minden gondozó kéz nélkül az utca nevelésére volnának bízva, ha közbe nem lépett volna az árvaszék. Verner Kálmán

árvaszéki elnök azonban maga vette kezébe a dolgot és intézkedett, hogy a büntetését tölteni ember gyermekei semmiféle rövidülést ne szenvedjenek.

*** Élet a Püspök-fürdőben.** Azt hittük, hogy a mostani háborus viszonyok teljesen megbénítják az ideai fürdőszézet, azonban azt látjuk, hogy a régi híres Püspök-fürdőt ez évadban is tömegesen keresi fel a közönség, hogy a kitűnő gyógyvizű áldásos hatását kihasználja. Naponként telt vasuti kocsik szállítják ki a közönséget s az állandó vendégek is sokan vannak. A pompás uszoda is sok közönséget vonz. Dancs János fürdőbérlet mindent elkövet, hogy vendégei a legnagyobb kényelmet feltalálják a szép fürdőhelyen s azoknak szórakozásáról is gondoskodik. A fürdőben kitűnő zenekar: Belényesi Dankó Pali kitűnő bandája játszik.

*** Nagyváradi és vidéki gyengélkedő katonasághoz küldök figyelmében, óvakodjanak a hamisított konyakoktól és boroktól.** Ajánlok valódi konyakot, bort, likört, rumot, szilvóriumot, seprőt, borovicskát. Egy nagy üveg valódi konyak 3 korona. Harc-térre szállított 35 dekás posta dobozokat és 5 kilós posta ládákat ingyen csomaglással. Valódi Suchard kakao 1/4 kiló 1.90 Szardínia nagy doboz 80 fillér. Szalámi, lipói turó, málnaszörp, cukorkák nagybani árak mellett. Ostó, fillé, ruszlik és sóshering külön halosztályamban kaphatók. Vigyázat! Aszódi S. féle zamatu pörkölt kávéi izre és zamatra utánozhatatlan. Aszódi Kossuth-utca és Rákóczi-ut.

*** Zsuzsi kisasszony a Rákóczi-uton 7. sz. alatt Aszódival szembe.** Simon Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est mesélni kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád, Te szöke gyermek. Háborus lemez ujdonságok. Hangszerek hegedűk, gramafonok eladása és javítása olesóárban. Hír különlegességek.

*** Okleveles tanító, a nagy szünidőre magántanítást vállal. Cim a kiadóban.**

x Mindennemű molyirtó szerek és fertőtlenítő cikkek legolcsóbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házában két kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

* Ingatlan eladás. Nagytelek-utca 3. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutá-nyos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Eur-gária cipőgyár r.t.

x Négy szoba és előszobából álló lakás, irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a ház mesternél. Szent János-utca 3. szám.

* Dusafalva község határában 300 kis hold legelő bérbeadó. Értekezni lehet a Polgári Takarékpénztárnál Nagyváradon.

x Kiadó lakások. Ősi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

* Kiadó modern berendezésű butorozott szobák fürdőszoba használatlan katonatisztek, kadettok, önkéntesek és civil uraknak, esetleg szolgásközzel hosszabb vagy rövidebb időre. Nagy Sándor-u. 4.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacs-vay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értesítést a Gazdasági és Iparbanknál.

x Poloskairtó NOXIN biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/E.

Legujabb táviratok.

Nagy német győzelem a Bois de Pretrénél.

A Linsingen hadsereg sikerei.

Berlin, július 5. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Az angolok egy támadását Iperntől északra a pilkeni ut mentén, valamint a franciák egy előretörését Souchev ellen véresen visszavertük. Crois des Carnes mindkét oldalán a Bois de Pretre nyugati szélén csapataink tegnap mintegy 1500 méter szélességben rohamot intéztek az ellenség állása ellen és az árkok tömkelegén keresztül 400 méternyire haladtak előre. A kétségbeesetten védekező franciák kénytelenek voltak súlyos veszteségeik mellett árkot árok után kiüríteni, miközben 1000 sebesülten foglyot, köztük egy zászlóaljtorzset, 2 tábortábori ágyut, 4 géppuskát, 3 könnyű és 4 nehéz aknavetőt hagytak kezünkön. Épp így sikerült az egyidejűleg végrehajtott rajtaütésünk egy Haut de Rioupt-nál levő (a Mosel mellett. Norroy-tól délre) a francia erődökzárallás ellen, amelyet védőivel és beépített harc-eszközeivel együtt a levegőbe röpítettünk és azután tervszerűen ismét kiürítettünk. — Repülőink újból bizonyosságát adták főlőnyünknek a légi harcban. Manonvilleől északra és nyugatra július 1-én és 2-án egy-egy francia repülőgépet gyors leszállásra kényszerítettek. Egy német harc repülőgép tegnap és tegnapelőtt sikeresen háritotta el három ellenséges repülő támadását. A tegnapi jelentésben említett légi támadás alkalmával Brüggére dobott bombák a város legértékesebb műemlékei közelében zuhantak le.

Keleti hadszíntér.

A helyzet változatlan.

Délkeleti hadszíntér.

A Linsingen tábornok parancsnoksága alatt álló szövetséges csapatok egész harcvonalunkon elérték a Zlota-Lipát. A folyó nyugati partját megtisztították az oroszoktól. A hadsereg teljesítménye rendkívüli. Csaknem 14 napig tartó harcban erős ellenséges állással szemközt kikényszerítette az átkelést a Dnyeszteren és a megvert ellenséget állásról állásra kergette maga előtt.

A Bug-szakaszon az ellenség ma éjjel kiürítette a krylowi hidfőt. A Bug és Visztula között az oroszokat tegnap ismét kivertük állásaiból Blonka—Turobinál a Por-szakasztól északra és Tarnowka—Kraszniknál. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

IRODALOM

Az Uj Idők. Az új évnegyednek első számában Herczeg Ferenc művészi erejű, érdekes elbeszélést írt „Az utolsó villamoskocsi” címmel. A magyar családok kedvelt hetilapjának új regénye, Gábor Andor, a kitűnő humorista műve és címe „Egy untaughli noteszából”. A fordított regényt pedig Ingeborg Vollquartz dán regénye képezi, amely tele van akcióval és szerelemmel. Címe „Az ezredes ur leányai”. Az e heti szám szövegrészből kiemeljük az ideai nyaralás kitűnő cikkét, továbbá a Holt-tenger ismertetését, amelyet Szabó Ödön dr. irt. Barsi Jenő kedves genereképe „Az ellenállhatatlan”, a pillanatfelvételek ötletes rovat, dr. Farkas Imre és Varság János versei, cikk Baksay Sándorról és az elhunyt kitűnő író egyik kedves elbeszélése. „A recipe”, számos apró cikk stb. tartják még a lap szövegrészeit, míg a képek közül kiemeljük a Citta di Ferrara olasz kormányozható léghajó roncsait, fényképét a visszafoglalt Przemysl szétrongált erődéről, a borslavi égő naftaforrásról stb. A vidámságot Mühlbeck Károly fejlecei képviselik. Az Uj Idők szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VI., Andrásy-ut 16. Az előfizetési díj negyedévre 5 korona. Mutatványszám ingyen.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
DR. PAPP KÁROLY.

Hirdetések

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

14501/1915 rkp. szám.

Hirdetmény

a repceolaj zár alá vételéről, a repceolaj készletek bejelentéséről, és a repceolajnak vasuton, hajón, vagy gépkocsin történő szállításához szükséges igazolványokról.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala a m. kir. ministeriumnak 2177/1915. M. E. számú rendelete értelmében a következőkre hívja fel Nagyvárad város közönségének figyelmét:

1. A m. kir. ministerium fenti sz. rendeletével zár alá helyezni mindazon repceolaj készleteket, melyek f. évi június hó 24. napján az előállításukkal, forgalomba hozatalukkal, vagy szállítványozásokkal foglalkozó egyének, vagy cégek birtokában, kezelsében, őrzésében vannak, továbbá azon repceolajkészleteket, melyek július hó 24-ike után fognak előállítani.

A zár alatt vett készletek elnem idegeníthetők, fel nem használhatók, fel nem dolgozhatók és azokat a birtokos megőrizni köteles.

A zár alá vétel nem terjed ki a repceolaj forgalomba hozatalával foglalkozó egyéneknek és cégeknek meglévő azon készletekre, amelyeknek mennyisége egy métermázsát meg nem halad.

A repceolaj előállításával foglalkozó egyének és cégek, azon repceolaj készleteket, amelyekre saját üzemük céljára szükségük van e célra szabadon felhasználhatják.

2. A 1. §. alapján igénybe vett repceolaj készleteket kötelesek tulajdonosok, illetve birtokosok a folyó évi június hó 25-én levő állapot szerint legkésőbb július 1-ső napjáig bezárólag bejelenteni az I. fokú iparhatóságnál (Rendőrség földszint 11. sz.) Ezentul pedig minden hónap 8-áig az előző hónap utolsó napján volt áladékról tartoznak az érdekeltek jelentést tenni, nem kü-

lönben azon anyagokról is, amelyek fuvarozás alatt állottak és megérkeztek.

3. Az 1915 évi március 17-én, 952—1915. M. E. sz. alatt kiadott rendeletben foglaltak a buza, rozs, árpa, tengeri és burgonya készleteknek elszállítására, a repceolajra nézve is fennállanak a következő eltéréssel:

1. A repceolajra nézve igazolványt a kereskedelemügyi miniszter ad.

2. A vasuti vagy hajózási állomás által fuvarozás vagy tárolás végett 1915 június 25. napja előtt már átvett küldeményekről szállítási igazolvány bemutatása nem szükséges.

Repceolajnak vámkülföldről való beszerzésére a jelen rendelet intézkedései nem vonatkoznak.

Aki a jelen rendeletben foglaltakat be nem tartja az az 1914. L. t. c. 9 ik §-a értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 korona pénzbüntetéssel sújtatik.

Nagyvárad, 1915 június 30-án.

Rendőrfőkapitányság.

Cs. és kir. katonai élelmezési raktár Nagyvárad. 2738. szám.

Hirdetmény.

Fenti Élelmezési Raktárnál kb. 431 métermázsas és 20 kg. elromlott, baromfi etetésre alkalmas husfőzelékkonzerv került 1915. évi július hó 20-án d. e. 10 órakor árverés útján eladásra.

Az árverés Baross-utca 2. szám alatt lesz megtartva. Venni szándékozók meghívottnak, hogy azon résztvegyenek.

A vevő tartozik a vételárat azonnal készpénzben, II-ik fokozat szerint felülbélyegezett letétjeggyel, az élelmezési-raktár pénztáránál befizetni és az áru azonnali elszállításáról gondoskodni. Tartozik továbbá, mivel a konzervek 200 adagként á 200 gramm ládákban vannak csomagolva, minden átvett ládáért 3 koronát letétbe helyezni, mely letét az üres ládák jókarban való visszaszállítása után vissza lesz fizetve.

Kisebb tételek átvétele, a körülményekhez képest, szintén lehetséges. Mindennemű további felvilágosítás az Élelmezési-Raktár iroda helyiségeiben, Baross-u. 2. szám alatt, vasárnap kivételével, minden nap d. e. 8 és 10 óra között beszerezhető.

Nagyvárad, 1915 jun. hó 29.

A Nagyvárad Katonai Élelmezési Raktár Kezelő bizottsága.

Hirdetmény.

A háborus állapot bekövetkezte óta, de különösen az utóbbi időben városunkban is sűrűn merültek föl panaszok az ére váltó pénz hiánya miatt, dacára, hogy a magyar kir. pénzverő hivatal a háborus állapot bekövetkezte óta teljes munkaképességének felhasználásával állandóan vert egy koronás, tíz és két filléres érepenzérmekeket.

Ennélfogva már eddig is tetemes mennyiségű új váltópénz került forgalomba — a fennforgó hiányt azonban mégse sikerült megszüntetni. Ennek a sajnálatos és az ipari, kereskedelmi forgalom, a közgazdasági élet megbénítására vezető körülménynek — az oka abban leli magyarázatát, hogy a lakosság egy része a váltópénzérmekeket elrejté és azokat ily módon kivonva a forgalomból, a hazai közgazdaságnak, iparunk és kereskedelmnek mérhetetlen kárt okoz.

Sajnos, hogy a lakosság ily irányú magatartásához hozzájárulnak azok a lelketlenül terjesztett valótlan rémhírek és amelyek a bankjegyek elértéktelenedésével ijeszti meg a tájékozatlan közönséget, holott a bankjegyek a koronaérték pénzérmeivel és ennél fogva a váltópénzérmekekkel is

teljesen egyenlő értékűek, azok érték csökkenéséről terjesztett híresztelések minden alapot nélkülöznek.

Osmerve a nagyváradai közönség mindég humánus és minden nemes cselekedetben elől járó áldozatkészségét, talán fölösleges is hangsúlyozni, hogy a váltópénzérmekek elrejtése és azoknak a forgalomból való kivonása és ezáltal a hazai közgazdaság, a pénz és értékgazdálkodás, nemkülönben a hazai kereskedelem és ipar megbénítása hazafiatlan, lelkiismeretlen cselekedet, amely nemcsak mindnyájunk megvetését, de a legszigorúbb megrovását és megtorlását érdemli meg.

Akkor, amikor a jelen viszonyok között hazánkban, városunkban a közönség minden hazafias cselekedetére szüksége van, amikor a közönség minden rétegének át kell érezni, hogy a maga szűkebb pátriájának katonája a polgári foglalkozásban: az elrejtett pénzérmekek forgalomba hozatala is hazafias kötelessége a hazug mesékkel elámitott és félrevezetett közönségnek; annál is inkább, mert az elrejtett érmekek forgalomba hozatala elsősorban is a nagyközönség minden rétegének érdekében áll.

Nagyvárad, 1915 június 27-én.

Rendőrfőkapitányság.

Felhívás

Nagyvárad város közönségéhez!

A háboruval kapcsolatban fellépni szokott fertőző betegségek behurcolásának és elterjedésének megakadályozására a következő

ÖVRENDSZABÁLYOK

pontos betartását és követését rendeljük el:

a) Minden háztulajdonos, szállodák, vendégházak, kocsiműhelyek, éttermek, kávéházak, gyárak, iparműhelyek, intézetek, üzletek, nyilvános helyiségek stb. tulajdonosai kötelesek a köztisztaság fenntartása céljából a szemetet és trágyát naponta a hatóság által megállapított és városrészenként kijelölt személtelpra kihordatni, az udvart, házelejét és folyókat naponta a reggeli órákban felsepergetni és kitakarítani.

Személtálat, árnyékszéküket, emésztőgödört és folyókákat naponta kötelesek fertőtleníteni és pedig vagy frissen készült mészteljjel, mely egyrészt frissen oltott mész és három rész víz keverékéből áll, vagy 5 százalékos Carbololdat, vagy 5 százalékos Lysololdattal. Ezen fertőtlenítő folyadékokból az árnyékszékükbe naponta két liternyi mennyiség öntendő, a többi helyek pedig szintén bőségesen fertőtlenítenendők.

b) A lakások tisztán tartandók, naponta többször szellőztetendők és a bennük levő tárgyak nedves ruhával letörölendők. Különös gond fordítandó a legyek és élősdiek irtására, minthogy ezek gyakran terjesztői a ragálnak. A lakosság tartsa magát tisztán, sűrűn mosakodjék vízvezetéki vízben és kezét evés előtt mindenki mossa meg.

c) Evésben és ivásban mindenki mértéketes legyen. Nyers eledelt lehetőleg ne egyék, gyümölcsöt megmosva, hámozva. Élelmicikkek a legyek ellen megvédendők.

d) A Körös vizének használata bármely célra tilos, ugyancsak nem szabad az egyes házakban még meglévő kutak vizét sem ivásra, sem főzésre, sem mosogatásra használni.

e) Piaci árusok, élelmicikkek árusítói kötelesek helyiségeiket, bódéikat és árusítóasztalaikat a legtisztábban tartani, különösen nagy gondot fordítsanak vendéglősök, kávéháztulajdonosok, cukrászok, ételkifőzők, mézárók, hentesek és pékek üzleteikre és műhelyeikre, hogy ugy helyiségeiket, mint áruházaikat és áruikat a legnagyobb tisztaságban tartsák. Élelmicikkek zárthelyen vagy tiszta ruhával letakarva tartandók, hogy portól, legyektől megóvassanak. Romlott és hamisított élelmiszerek elárúsítói a legszigorúbban fognak büntettetni.

f) Ragályfogó áruk raktárait, u. m. rongy, csont és bőrtelepeket naponta fertőtleníteni kell. Érkező árukat azonnal.

g) Sertéshizlaldák, ólak, istállók és szárnyas állatok ketrecai állandóan tisztán tartassanak és naponta fertőtlenítenessenek.

h) Hányás és hasmenéssel járó kolerára, typhusra gyanus, vagy gyanus kiütéssel járó megbetegülésnél azonnal orvost kell hivatni és a hatóságnak bejelenteni.

i) Fertőzőtől helyről jött személyek, podgyászok élelmicikkeit, különösen szennyes ruhákat tartalmazó csomagok a hatóságnak sürgősen bejelentendők, hogy a kellő ellenőrzés és fertőtlenítés keresztül vihető legyen. Különösen köteleztetnek erre szállodák és szállóhelyek tulajdonosai és vezetői.

A hatóság eljárása magában nem elég a fenyegető járványok elleni védelemre, minden polgárnak ki kell ebből venni részét és e tekintetben számítunk is Nagyvárad város intelligens lakosságának a támogatására, mert e nélkül küzdelmünk meddő maradna.

Végül megjegyezzük, hogy amennyiben ezen felhívásnak egyesek eleget nem tennének, ellenük a törvényes eljárás folyamatba fog tétetni minden kihágás a legszigorúbban fog büntettetni.

Nagyvárad, 1915 június hó.

Nagyvárad város tanácsa.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a **Wolftram lámpák** ára olcsóbb lett, **Wolftram** és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés és ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk! **Egész éjjel ügyeletes szolgálat.**

Költségtérítések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,
izzólámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok
1/4. lóerőtől minden nagyságban.

Főszereplő telefonja 55. sz.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától. 14003—1915. sz.

13014/915. szám.

Hirdetmény.

Az állami mértékhitelítő hivatal f. évi 186 számú megkeresése értelmében közzhírre teszi, hogy Olaszi városrész és a Szőlőhegyre nézve az 1915. évi időszakos mértékhitelítés a következő sorrendben fog megtartatni:

Az a. b. betűkkel kezdődő nevek július 6-án c. e. betűvel kezdődők július 7-én f. betűvel kezdődők július 8—9-én. g. betűsök július 10-én h. i. betűvel kezdődők július 13-án. k. betűvel kezdődők július 14-én és 15-én. l. m. betűvel kezdődők július 16. 17. o. r. betűsök július 20. 21. s. sz. betűvel kezdődők július 22. 23-án. t. z. betűvel kezdődők pedig július 24. 27-én.

Felhívom ennél fogva az olaszi-i városrészben és a szőlőhegyen lakó összes kereskedők, iparintézetek és ipartelepek tulajdonosait, hogy az időszakon hitelítésre kötelezett mértékeiket a fent jelzett napokon az Állami mértékhitelítő hivatalnál mutassák be, mert ellenkező esetben 200 koronától 800 koronáig terjedhető pénzbüntetés és 8 napig terjedhető elzárással büntettetnek.

Nagyvárad, 1915. június 26-án.

Rendőrfőkapitányság.

Hirdetmény.

Belügyminiszter ur 29166—VII. d/1915 számú körrendelete alapján figyelmeztetem a város közönségét, hogy a vasuti állomásokon átvonuló katonaságnak szeszes italokat sem pénzért, sem ajándékképpen ne adjanak, mert eme rendelkezés betartását szigorúan ellenőriztetem s az ellene vétők megbüntetésére végett intézkedni fogok.

Nagyvárad, 1915 június hó.

Rendőrfőkapitányság.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.